

Městský úřad Rychnov nad Kněžnou

odbor školství, kultury, mládeže a tělovýchovy

Havlíčková 136, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Váš dopis zn.:

Ze dne: 3.1. 2018

Číslo jednací: **OŠKMT-5253/18-384/2018/Cho**

Datum: **8. února 2018**

Vyřizuje: Jirina Chovančíková

Telefon: 494 509 153, 736 633 159

E-mail: jirina.chovancikova@rychnov-city.cz

Spis. zn.: 411.1 – A/10

Účastníci řízení:

- 1. Povodí Labe, s.p., IČO 70890005, se sídlem Víta Nejedlého č.p. 951/8, 500 03 Hradec Králové Slezské Předměstí, zastoupený na základě plné moci společností ŠINDLAR s.r.o., IČO 26003236, Na Brně č.p. 372/2a, 500 06 Hradec Králové**
- 2. Mgr. Soňa Klímová narozena 21.9. 1959, Kvasiny č.p. 101, 517 02 Kvasiny**
- 3. Jiří Háněl, narozen 28.2. 1958, Kvasiny č.p. 338, 517 02 Kvasiny**
- 4. Josef Štěpánek, narozen 9.6. 1951, Kvasiny č.p. 89, 517 02 Kvasiny**
- 5. Daniel Klíma, narozen 30.10. 1987, Kvasiny č.p. 101, 517 02 Kvasiny**
- 6. Dominika Janečková, narozena 4.12. 1993, Kvasiny č.p. 101, 517 02 Kvasiny**

Z Á V A Z N Ě   S T A N O V I S K O

Městský úřad Rychnov nad Kněžnou, odbor ŠKMT, jako věcně a místně příslušný prvoinstanční orgán státní památkové péče podle ustanovení § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a ve znění § 17 Vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, projednal na základě písemné žádosti společnosti ŠINDLAR s.r.o., IČO 26003236, Na Brně č.p. 372/2a, 500 06 Hradec Králové, která na základě plné moci zastupuje správce toku státní podnik Povodí Labe, s.p., IČO 70890005, Víta Nejedlého č.p. 951/8, 500 03 Hradec Králové Slezské Předměstí, podané dne 9.1. 2018, opravy nemovité kulturní památky zapsané v ÚSKP ČR: reg. č. 25190/6-2320 a úpravy v jejím prostředí -

„Rekonstrukce koryta vodního toku Dlouhé strouhy ř. km. 4,735-4,885 na pozemkových parcelách 1396/3, 1396/5, 1110, 1111, 1123, 1093/1 v katastrálním území Kvasiny“.

obec

katastrální území

parcelní číslo

Kvasiny

Kvasiny

pozemkové parcely 1396/3, 1396/5, 1110, 1111, 1123, 1093/1

název nemovitosti
rejstříkové číslo

vodní kanál napájecí – Dlouhá strouha
25190/6-2320

Po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Josefově ze dne 22.1. 2018 pod zn. NPÚ-362/4053/2018, po projednání žádosti ze dne 28.6. 2017 a po provedení důkazu ohledáním na místě samém ze dne 2.2. 2018 správní orgán státní památkové péče vydává v souladu se zněním § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a § 44a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, podle ustanovení § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči toto

z á v a z n é   s t a n o v í s k o

Úpravy vodního díla spočívají dle podané žádosti:

- v odstranění havarijního stavu koryta se zatrubněním a zajištění bezpečného provozu vodního díla.

Navržené opravy zabrání další degradaci stavebních konstrukcí a zvýší stabilitu prvků, především zajistí nepropustnost koryta vodního toku a tím zamezí průsakům vody a její akumulaci pod svahem, po kterém vede trasa Dlouhé strouhy. Jedná se o úsek s dvojitou srubovou konstrukcí levobřežní hrázky a na druhém konci proti toku o úsek v minulosti zatrubněný betonovými trubami DM 1000 mm a otevření koryta toku. Délka rekonstruovaného koryta 140 m.

Stávající opevnění a ohrázování koryta je v řešeném úseku toku provedeno na levém břehu pomocí srubových konstrukcí sestávajících ze svislých kůlů a k nim připevněných vodorovných kulatin. Vnitřní prostor mezi srubovými stěnami je vyplněn jílovým materiálem. Tato konstrukce neplní požadovanou hydroizolační funkci a bude kompletně odstraněna a nahrazena novou úpravou koryta.

Navržené práce

a) V rámci stavby dojde ke skácení 32 kusů stromů a 150m² keřů.

b) I. etapa – betonová zeď:

- odstranění stávající srubové stěny a zatrubnění z betonových trub, vložení dočasných provizorních hrázek,
- zřízení dočasné stabilizace potrubí pro převádění vody,
- vyhloubení otevřeného výkopu, betonáž stabilizační stěny v délce 134 m, šířka zdi navržena 400 mm, výškově bude ve dvou úrovních a to 2,1 a 1,8 m. Ve zdi budou zřízeny prostupy, do kterých budou vloženy potrubí odběrných řadů a plastová chránička s kanalizačním potrubím, založení zdi na betonovém základě průřezu 800 x 800 mm,
- zpětný hutněný zásyp. Všechny navržené technické prvky budou skryty pod přírodními materiály (zemní násyp, jílové těsnění).

c) II. etapa – koryto Dlouhé strouhy:

- odklonění potrubí s převáděnou vodou ke zbudované zdi, zhutnění podkladních vrstev, uložení izolačních materiálů a jílu a vyprofilování koryta. Zatěsnění koryta bude pomocí hydroizolační fólie, bentonitové rohože a jílového materiálu. Povrch jílu bude pomístně převrstven vrstvou štěrku a písku o různé zrnitosti, s menší příměsí kamenů.
- následně odstranění potrubí a dohutnění hrázky.

- pro zajištění stability pravého břehu v místě odstraněného stávaj. zatrubnění z beton. trub bude pravý břeh stabilizován vyklínovanou rovnaninou z lomového kamene nad 200 kg. Pro zajištění stability pravého břehu v délce 15 m v oblouku u přístupu bude pata svahu opevněna rovnaninou z lomového kamene do 200 kg.

d) Realizace hutněného dosypu a úpravy svahu, který bude ohumusován a oset. Svah bude uveden do původního stavu. Navržené řešení se vrací k historickému vzhledu stavby (zemní koryto se zemní hrázkou), jakou měla v době vzniku vodního díla.

- Předložena projektová dokumentace stupeň DSJ, kterou zpracoval žadatel společnost ŠINDLAR s.r.o., Na Brně č.p. 372/2a, 500 06 Hradec Králové, vedoucí projektant Ing. Josef Jágr, zpracování 11/2017, zakázk. číslo 20170051.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, **správní orgán věc dle předložené žádosti a projektu posoudil takto:**

- 1. Vykácení 32 kusů stromů a 150m² keřů v prostředí kulturní památky je přípustné.**
- 2. Realizace stabilizační betonové stěny v délce 134 m je přípustná.**
- 3. Realizace nové úpravy koryta a zajištění stability pravého břehu vyklínovanou rovnaninou z lomového kamene jsou přípustné za splnění následující podmínky:**
  - 3.1. Na opevnění pravého břehu z kamenné rovnaniny bude použit kámen místního původu. Opevnění bude zalícováno do profilu vyklínováním drobnějším kamenivem a dosypáním zeminy nebo proštěrkováním. Finální úprava opevnění pravého břehu z kamenné rovnaniny bude v dostatečném předstihu předložena k posouzení formou vzorku, následná realizace bude provedena až po odsouhlasení příslušnými zástupci státní památkové péče v předstihu při kontrolním dnu.**
- 4. Realizace hutněného dosypu a úpravy svahu s ohumusováním a osetím je přípustná.**
- 5. Správnímu orgánu, MěÚ v Rychnově nad Kněžnou odboru ŠKMT, bude písemně (možno i e-mailem) oznámen správcem toku s týdenním předstihem termín zahájení prací spolu s datem konání prvního kontrolního dne.**

O d ů v o d n ě n í

Městský úřad, odbor ŠKMT, jako příslušný orgán státní památkové péče, obdržel dne 9.1. 2018 žádost společnosti ŠINDLAR s.r.o., IČO 26003236, Na Brně č.p. 372/2a, 500 06 Hradec Králové, která na základě plné moci zastupuje správce toku státní podnik Povodí Labe, s.p., IČO 70890005, Víta Nejedlého č.p. 951/8, 500 03 Hradec Králové Slezské Předměstí o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče k výše uvedené celkové rekonstrukci zatrubněných úseků koryta vodního toku Dlouhé strouhy ř.km. 4,735-4,885 na pozemkových parcelách 1396/3, 1396/5, 1110, 1111, 1123, 1093/1 v katastrálním území Kvasiny.

Tímto dnem bylo v souladu s ust. § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád zahájeno řízení o podané žádosti, což bylo účastníku oznámeno přípisem č.j. OŠKMT-1778/18-384/2018/Cho ze dne 15.1. 2018.

Dle výpisu z katastru nemovitostí má právo vlastnické k pozemkové parcele Dlouhé strouhy č. 1396/3 a 1396/5 4 v k.ú. Kvasiny Česká republika. Správcem toku je zmocnitel Povodí Labe, s.p., který se v řízení nechal zastupovat společností ŠINDLAR s.r.o. K žádosti přiložena plná moc. Účastníky řízení jsou dále vlastníci dotčených pozemků, fyzické osoby dle výpisu z katastru nemovitostí. Dne 7.2. 2018 bylo zjištěno, že Dominika Janečková má v katastru nemovitostí chybně stále uvedeno rodné příjmení Klímová.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byla doručená žádost postoupena k vydání písemného vyjádření Národního památkového ústavu, územnímu odbornému pracoviště v Josefově, které je nezbytným podkladem pro vydání závazného stanoviska. Toto písemné vyjádření bylo vydáno dne 22.1. 2018 pod značkou NPÚ-362/4053/2018, vypracované Mgr. Janem Tluchořem a správnímu orgánu doručeno dne 25.1. 2018. Je v něm konstatováno, že z hlediska zájmů památkové péče má NPÚ, ÚOP v Josefově k předloženému záměru zásadních připomínek a že **práce lze připravovat a provést při splnění doporučené podmínky.**

Vymezení dotčených kulturně historických (památkových) hodnot:

Umělý vodní kanál tzv. „Dlouhá strouha“ byl vybudován pravděpodobně někdy ke konci 15. stol. až v 1. pol. 16. stol., kdy zdejší panství vlastnil Vilém z Pernštejna, velký příznivec rybníkářství. Účelem strouhy bylo napájení rybníků a jako vedlejší produkt přiblížení vody blíž k lidským obydlím, kde voda sloužila jako otevřený vodovod a nově též k pohonu vodních kol. Koryto kanálu vychází z říčky Bělé v obci Kvasiny přes Solnici až do Černíkovice, kde se napojí na rybník a vrací se zpět do Bělé. Z náhonu je odebírána část průtoku do Ještětického potoka (povodí Dědina) a dále do rybníku Mošna. „Dlouhá strouha“ je příkladem renesančního zavodňovacího systému a dokladem technické práce v 1. ½ 16. stol.

Dopad prací uvedených v žádosti na dotčené kulturně historické (památkové) hodnoty:

Posuzované práce se dotýkají architektonických a kulturně historických hodnot předmětné památky. Navrženými pracemi dojde k obnově problémového a v současnosti zatrubněného úseku Dlouhé strouhy.

Posuzované práce se týkají archeologického dědictví v následujícím rozsahu: v rámci realizace zamýšlené stavby budou provedeny terénní zásahy, jejichž realizace s sebou nese faktickou likvidaci archeologických terénních situací, což ve svém dopadu znamená též likvidaci vzájemných vztahů mezi movitými a nemovitými prvky archeologického dědictví a tím i definitivní a nevratnou ztrátu nehmotné části archeologické pramenné základny.

Doporučení odborné organizace:

Z hlediska zájmů státní památkové péče NPÚ, ÚOP v Josefově dospěl k závěru, že práce uvedené v předložené žádosti lze připravovat a provést při zohlednění následující podmínky:

1. na opevnění pravého břehu z kamenné rovinaniny bude použit kámen místní provenience, opevnění bude zalícováno do profilu vyklínováním drobnějším kamenivem a dosypáním zeminy nebo proštěrkováním; finální úprava opevnění pravého břehu z kamenné rovinaniny bude v dostatečném předstihu předložena k posouzení formou vzorku, následná realizace bude provedena až po odsouhlasení příslušnými zástupci státní památkové péče.

Památkový dohled zabezpečuje dle ust. § 32 odst. 2 písmeno g) památkového zákona Národní památkový ústav ú.o.p. v Josefově. Dozor vykonává dle ust. § 29 odst. 2 písmeno g) památkového zákona Městský úřad v Rychnově nad Kněžnou.

- Správní orgán provedl šetření v roce 2016 při zatrubnění části koryta v daném úseku. Zúčastnil se společného projednání záměru navržené rekonstrukce ze dne 28.6. 2017. Pořídil fotodokumentaci k pracím v roce 2016. Dne 23.1. 2018 bylo plánováno zdokumentování aktuálního stavu úseku Dlouhé strouhy, ale vzhledem ke klimatickým sněhovým podmínkám šetření neproběhlo. Dne 2.2. 2018 byla vykonána obhlídka místa při šetřeních v Kvasínách a doplněna fotodokumentace k zatrubněnému úseku. Je znám daný stav. Zástupce Správce toku byl o tomto informován. Havarijní úsek byl problémový řadu let a jediným řešením je tedy kompletní rekonstrukce. Tento stavební záměr lze podpořit, neboť je velmi žádoucí zatrubněné úseky navrátit do otevřených koryt. Nová stabilizační železobetonová konstrukce bude zasypána a v násypu zcela schována. Jiné řešení po zvážení všech variant při předchozích jednáních nebylo vybráno. Po ozelenění a zasvahování bude navrácen původní stav vodního díla.

- Správní orgán si vyžádal písemné vyjádření odborné organizace, v němž byla možná varianta tohoto technického řešení odsouhlasena. Stanovena podmínka k navržené kamenné úpravě pravého břehu koryta. Správní orgán se s tímto písemným vyjádřením ztotožnil a podmínku převzal do závazného stanoviska s další podmínkou pro realizaci.

K podmínce v bodě 3.

Stabilizaci pravého břehu kamennou rovinou v ř. km 4,846-4,868 a kamennou rovinou z lomového kamene v ř. km 4,739-4,754 bude provedena z kamenného materiálu místní provenience. Kámen ze vzdálených lokalit by působil cizorodě a narušil by celkový výraz a atmosféru památkově chráněného vodního díla. V minulosti se také při realizacích vodohospodářských staveb využívaly výhradně místně dostupné přírodní materiály. Dále doporučujeme provést zalícování pravého břehu z kamenné roviny do profilu vyklínováním menšími kameny a dosypáním zeminy nebo proštěrkováním. Dojde tak alespoň k vizuálnímu přiblížení koryta původnímu stavu. Provedení kamenného záhozu těžkým kamenivem bez zalícování není místně tradiční technologií používanou na úpravy břehů umělých vodních kanálů. Vzorek finální úpravy kamenného opevnění pravého břehu bude v předstihu předložen příslušným zástupcům státní památkové péče k posouzení. Teprve po jejich odsouhlasení bude možné pokračovat v následné realizaci stavby.

K podmínce bodu č. 5:

Na prvním kontrolním dni se stanoví postup prací a jejich následná kontrola. NPÚ, ÚOP v Josefově vykonává během stavebních prací v rámci obnovy odborný dohled. Správní orgán MěÚ vykonává dozor. Forma provádění odborného dohledu účastmi na pravidelně vypisovaných kontrolních dnech je volena v zájmu minimálního omezení vlastníka kulturní památky. NPÚ a MěÚ odbor ŠKMT však o zahájení a průběhu prací musí obdržet přesnou informaci, aby mohl povinnosti památkového dohledu a dozoru plnit. Informování o počátku a průběhu prací a svolávání kontrolních dnů investorem (dodavatelem prací) je pro něj nejméně zatěžující režim, kdy se snažíme maximálně přizpůsobit průběhu stavby. Budou přizváni zástupci odborné organizace státní památkové péče a výkonného orgánu státní památkové péče.

Účastníkům řízení byla dána možnost ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu seznámení se s podklady pro vydání závazného stanoviska a bylo jim umožněno vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a uplatnit své připomínky a náměty ve lhůtě do 7.2. 2018. Dle § 38 odst.1 téhož zákona jim bylo umožněno nahlížet do spisu. Účastníci řízení této možnosti převážně

nevyužili. Pouze Dominika Janečková dne 7.2. 2018 nahlédla osobně do písemného vyjádření NPÚ, ÚOP v Josefově. Písemně se nevyjádřila.

Správní orgán po posouzení předložené žádosti a podkladů k obnově kulturní památky konstatuje, že požadované práce jsou v souladu se zájmy státní památkové péče a že po jejich provedení v souladu se stanovenými podmínkami budou zachovány dotčené kulturně historické hodnoty.

Upozornění:

- Pro případné změny nad rámec tohoto závazného stanoviska musí být předem práce projednány a k podstatným vyžádáno nové závazné stanovisko Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou ve smyslu § 14 odst. 1 památkového zákona.

Správní orgán památkové péče po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výrokové části tohoto závazného stanoviska. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy a nařízeními (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 66/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb.; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád; Listina základních práv a svobod čl. 35, odst. 3 „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“, která je součástí Ústavy České republiky, Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy č. 73/2000 Sb.m.s. a Úmluva o ochraně archeologického dědictví).

P o u č e n í

Toto závazné stanovisko bylo vydáno orgánem státní památkové péče jako dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem.

Toto závazné stanovisko není podle § 44a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nelze se tedy proti němu samostatně odvolat. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí stavebního úřadu.

Odvolání je možné podat až proti rozhodnutí odboru životního prostředí.

Jiřina Chovančíková
referent památkové péče
odboru ŠKMT

Na vědomí dále obdrží:

NPÚ územní odborné pracoviště v Josefově, Okružní 418, 551 02 Jaroměř - Josefov

Městský úřad, odbor výstavby a ŽP, odbor životní prostředí, Rychnov nad Kněžnou, Havlíčkova 136, 516 01

Muzeum Orlických hor, Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Vlastní

U p o z o r n ě n í

Upozorňujeme, že předmětné práce budou prováděny na území s archeologickými nálezy. Z této skutečnosti vyplývají pro stavebníka (investora) následující povinnosti dané zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů:

§ 22 odst. 2 cit. zákona: „*Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Je-li stavebníkem právnická osoba nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, hradí náklady záchranného archeologického výzkumu tento stavebník; jinak hradí náklady organizace provádějící archeologický výzkum. Obdobně se postupuje, má-li se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů.*“

§ 23 odst. 2 cit. zákona: „*O archeologickém nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo. Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezu, a to nejpozději druhého dne po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dověděl.*“

Dále upozorňujeme, že v této věci ukládá povinnosti rovněž zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Tento v § 176 odst. 1 mj. uvádí:

„*Dojde-li při postupu podle tohoto zákona nebo v souvislosti s tím k nepředvídaným nálezům kulturně cenných předmětů, detailů stavby nebo chráněných částí přírody anebo k archeologickým nálezům, je stavebník povinen neprodleně oznámit nález stavebnímu úřadu a orgánu státní památkové péče nebo orgánu ochrany přírody a zároveň učinit opatření nezbytná k tomu, aby nález nebyl poškozen nebo zničen a práce v místě nálezu přerušit.*“

Na základě uvedeného upozorňujeme na **povinnost** stavebníka učinit oznámení Archeologickému ústavu AV ČR (Letenská 4, 118 01 Praha 1 – Malá Strana) a dle dosavadní praxe doporučujeme nejméně 10 pracovních dní předem písemně oznámit zahájení zemních stavebních prací organizaci oprávněné k provádění archeologických výzkumů na území okresu Rychnov nad Kněžnou (např. Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou).